

Dosarul nr. 2ra-694/23
2-21065162-01-2ra-18052023

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Criuleni (jud. S. Caraman)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malî, A. Braga, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Lupașcu împotriva lui Petru Lupașcu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina și s-a modificat hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătoria Criuleni, sediul Criuleni,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2021, Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina, a depus cerere de chemare în judecată, completată pe parcurs, împotriva lui Petru Lupașcu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea locului de trai al copiilor minori cu mama și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori *****, născut la *****, și *****, născut la *****, în sumă fixă în mărime de 4000 de lei lunar pentru fiecare copil.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că, la 01 martie 2005, a fost încheiată căsătoria între Valentina Lupașcu (*****) și Petru Lupașcu. Căsătoria a fost înregistrată la Primăria *****, sub nr. *****, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria CS-V nr. ***** eliberat ***** de Serviciul Stării Civile Criuleni. Din căsătorie au doi copii, *****, născut la *****, și *****, născut la *****. Viața lor în comun a eșuat, din cauza certurilor permanente. A indicat că, este imposibil de a păstra familia, deoarece nu mai locuiesc împreună mai mult de un an.

A menționat că, pârâtul nu mai participă benevol la întreținerea financiară a copiilor, cum ar fi cheltuieli de cazare, alimentație, transport, haine, îngrijiri medicale, educație și studii.

A specificat că, Petru Lupașcu este angajat oficial la o companie în străinătate, începând din luna septembrie a anului 2018, în calitate de șofer. Conform postării de pe pagina oficială a companiei „*****”, la care se face readresare de pe pagina pârâtului, salariul propus pentru un șofer este de ***** euro.

Respectiv, a opinat că, pârâtul este capabil să-și susțină material copiii prin achitarea pensiei de întreținere până la majoratul lor, în mărime de 4000 de lei pentru fiecare copil, deoarece are venit lunar.

Mai mult ca atât, a susținut că, copiii ***** și ***** se află în grija mamei. Acord în scris cu cine vor domiciliu copiii nu este întocmit. Fiul ***** , născut la ***** , la momentul de față a atins vârsta de ***** ani, dispune de dreptul de a decide singur cu cine din părinți va domiciliu, a decis să locuiască cu mama. De asemenea, fiul ***** , născut la ***** , este foarte atașat de mama sa și dorește să locuiască cu dânsa.

În urma concretizării cerințelor, Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina, a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată între cu Petru Lupașcu, stabilirea locului de trai al copiilor minori cu mama și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori ***** , născut la ***** , și ***** , născut la ***** , în sumă fixă în mărime de 4000 de lei, lunar, pentru fiecare copil.

Prin hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată. S-a desfășurat căsătoria încheiată între Petru Lupașcu și Valentina Lupașcu, înregistrată la ***** de ***** , înscrierea nr. ***** . S-a stabilit locul de trai al copilului minor ***** , născut la ***** , cu mama, Valentina Lupașcu. S-a respins cererea în partea stabilirii domiciliului copilului minor ***** , ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la ***** , în beneficiul Valentinei Lupașcu, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** , născut la ***** , în mărime de 1430,80 de lei lunar, începând cu 04 mai 2021 și până la atingerea vârstei majoratului de către copil. S-a încasat de la Petru Lupașcu, în beneficiul Valentinei Lupașcu, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** , născut la ***** , în mărime de 1430,80 de lei lunar, începând cu 04 mai 2021 și până la atingerea vârstei majoratului de către copil. S-a încasat de la Petru Lupașcu, în beneficiul statului, suma de 1030,18 de lei, cu titlu de taxă de stat.

În motivarea soluției, instanța de fond a reținut că, reclamanta a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori în sumă ce depășește cuantumul minimului de existență în Republica Moldova, nu a prezentat careva probe în susținerea pretențiilor cu privire la nivelul de asigurare materială a minorilor, care ar include anumite cheltuieli suplimentare.

Astfel, având în vedere că la materialele cauzei singurul act relevant în determinarea cuantumului pensiei de întreținere este informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență în anul 2021 a unui copil în vârstă de la ***** ani, care locuiește în mediu rural, ce constituie 2342,50 lei, dar și mărimea inflației de 22,16% pentru perioada martie 2021-martie 2022, instanța de fond a

stabilit că minimul de existență urmează a fi ridicat cu 22,16% și astfel fiecărui părinte îi revine să contribuie pentru întreținerea copilului său cu 1430,80 de lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 23 mai 2022, Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii, în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie încasată pensia în sumă fixă în mărime a câte 4000 de lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii acțiunii și până la majoratul copiilor.

Prin decizia din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina. S-a modificat hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Criuleni, în partea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată. S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, prin majorarea acesteia de la suma de 1430,80 de lei, lunar, pentru fiecare copil la suma de 2500 de lei, lunar, pentru fiecare copil. S-a încasat din contul lui Petru Lupașcu, în beneficiul statului, diferența taxei de stat, de la plata căreia a fost scutită în temeiul legii reclamanta la depunerea acțiunii, în sumă de 796,68 de lei și 577,26 de lei, pentru examinarea cererii de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, suma pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală și necesară și să nu fie în detrimentul celuilalt părinte. Respectiv, instanța de judecată are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredințat în mod legal și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că, cuantumul pensiei de întreținere stabilit de prima instanță, în suma de 1430,80 de lei pentru fiecare copil este insuficient și nu acoperă necesitățile minime pentru întreținerea unui minor, motiv din care se impune majorarea cuantumului pensiei de întreținere până la suma de 2500 lei. Or, cadrul legal național și internațional în ceea ce ține de apărarea drepturilor și intereselor copilului stipulează despre obligația autorităților de a adopta soluții exclusiv în interesele copilului.

Referitor la solicitarea apelantei cu privire la încasarea pensiei în mărime de 4000 de lei lunar pentru fiecare copil, instanța de apel a considerat-o irațională și neechitabilă, or, sarcina de întreținere a copilului minor le revine ambilor părinți în mod egal.

La 07 martie 2023, Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 10 mai 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Criuleni.

În motivarea recursului, recurentul și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în referințele prezentate în instanța de fond și în instanța de apel. A susținut că, instanța de apel a aplicat eronat norma materială.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 24 noiembrie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „zoia.plesca@justice.md”, decizia motivată din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces, la 18 ianuarie 2023 (f.d. 152).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 07 martie 2023 (f.d. 161-166).

La 22 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 174).

La 10 octombrie 2023, Valentina Lupașcu, reprezentată de avocatul Larisa Voloșina, a depus referință, solicitând ca recursul depus de Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, să fie declarat inadmisibil.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând temeiurile recursului declarat de Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 07 martie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, nu a indicat nici unul din temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 07 martie 2023.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de către Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar

chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Petru Lupașcu, reprezentat de avocatul Cristina Iachimov, împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos